

خەيالتر لە خۆل

نووسینی قەسیدە
عەلی پینجۆینی

کۆلیک بە خەیاڵی قەمورەو
لە تەکانی دەریا کۆدە کاتەو .
کیلۆنیک مەفتونی ناو زەریا شینەکانی ئاسمانە و
گەرەکیەتی مەعنايەك بۆ دەریا بدۆزیتەو
ئەو پەنجەرە قەترانیەکانی سەرمەدی
فریوتان دام بە وەحشەتەکانی ئازادی
چونکە فیرتان کردم گە چۆن هەلبییم
بۆچی دەتانهوی وەك ئیوہ پی بگرم
ئێوہ وەچەو شەریعەتیکێ زۆلن
ئێوہ پیتانگرت ، بۆ ئەوہی
گولەکان گورگان خواردوو بکەن
پیتان گرت و هەلھاتن
نەوہستان تا
پەلکی پونگە بە قومی ئاو دەمی تەرکا
هەل ھاتن و ئەو ھەموو ماسیەتان ، بە تۆرەکانوہ جیھیشت
ھەلھاتن و جەنازەو ئەو ھەموو ئیمانەتان
روت و عوریان ، لەم سەحرايەدا بە جیھیشت
دوا پیکێ مەستیتان ھەلدا و هەلھاتن
کە پیتانگرت

مۆلتان نەدا ، كاژيلهيك پيگري و سەر تان بري
ئىدى بۇچى پى بگرم ؟
كه پيگرتن بۇ ھەلاتن بيت له دەست
وھجدى دوو ھەرمى و نوڭزى رپواسيك
كه تا مرد ، سوجدهى نەبرد
ئاوا دەرزا خەيالى خۆل.....

مەحشەرە ئەم ختورەيه
قيامەتە ئەم خەيالە
مردنيكى نازەنينە ، برينداربونی پومەتى ئاوا
دايگم دەست و پەنجەى ئەو دلۆپە بارانانەى دەگوشى
كه بەرپوتى لەسەر پيلوى تەرى پەنجەرەكەم
خەويان ليگەوتبو
كچيک گريى فەقيانەكەى دەترازاند و
بە دەم رېگاوه ھەورى لى ئەرزا
ھەرزالېك بە قەدپالى دالغەيهكەوه
نينۆكى نيگەرانى دەکرۆزى
قۆريەك بانگى ئىوارەى تېدا دەكولّى
تەزبيحک ، وەرس بووه
لەم ھەموو دەنك دەنك و ژماردن و ئەمدیوا و ديوکردنە
ئاوا دەرزا خەيالى خۆل.....

زەحمەتە چينەوہى دەنكە مروارپەکانى خۆل
لەکاتى نوڭزى شيوانا
واى كەسەختە بەرماللى بەبى ئەدرەس

رہوانہی ناو زہریای بکھی
سختہ ہلگوزینی حیکمہتہ گانی بی دہنگی
لہ ناو قورگی وشکی خولا
زہحمہتہ لہ شوکی مہرگ رزگارمان بیت
ئہگر نہزانی تری چون سہر دہپرپی و
شہرابی لیدروست دہکری
زہحمہتہ لہ عیشوہی باخ تی بگہین
ئہگر کلاوہ کانمان پر نہبووی لہ گہلای وہریوی ہنار
کی دہزانی ئیمہ بوچی زوو دہمرین

من پیتان دہلیم , چونکہ
ناویرین لہ ناو ناگردا سہما بگہین
ئیوارہیہکم لہ ئیوارہ ناوہختہ گانی خوت بدہری
تاتبوانم بہردی تیا ناشت بگہمہوہ
بہیانہکم لہ بہیانہ دہست نوٹ نہشکاوہ گانی خوت بدہری
تاتبوانم جہنازہی حورمہتی تیا بشارمہوہ
لہپہ دہستی لہ پروانیم بدہری
تاتبوانم چاومی تیا کفن و دفن بگہم
ئاوا دہرزا خیالی خول

خودایہ خو من مہخلوقی خوت بوم
بہم دہست بہتالیہ و لہم سہحرا کفن پوشدا
بو جیتہیشتم !
بو پرت کردم لہ نہوای ئہم ہموو چہقویہ !
من کہ خالی خالی ہم لہ زیوی وہفا
کہی دہویرم جہنگی بریسکہ بریسکی شمشیر بگہم !
کہ رزانی ئہو ہموو ئہستیرہیہ رامنہ چلہ کیتی لہ خہودا
ئیدی کہی دہویرم
تہماشای شہو بگہم بہ روتوقوتی لہ ناوینہی چہمیکا !
خودایہ بو پرت کردم , لہم ہموو بی ویزدانیہ !

مرواریه کانی ئاوايي

وه گو (بی) ناو ئاو ده له رزن له سه رمادا

چۆله که کان باران بائی شکاندون

که چی من له ژوره وه . قادی

قولتر نه فەس له سیگارە کهم ئە دەم

ده خیلتم بێم که بینت نا به زیانه وه

چۆر بێم نه کهی

له بهر من نا . له بهر خوا

چونکه زیان به خودا وه جوانه

که بینت نا . به مه رگه وه

ده خیلتم بێم ته پرایي بێم نه کهی

چونکه مندا له کهم له وسه ری زه مه نه وه

سه ره ی گرتو وه بۆ قومی مه رگ

ئاو بهم چه په ساوییه , به سه ر ما نا جی مه هیله

نه ده توانم لێم بدویم و

نه ده شوپرم , به دیاریه وه هه لکوری میم

خواردنه وه ی شه و , هه ر به مه سته له زه ت به خشه

جیم مه هیله , ده خیلتم بێم

به رگه ی ره هیله ی ئەم تاریکیه نا گرم

ئەم سه فه ره تولانییه , به ناو چه په سانی شه ودا

قاقای ئەم پیکه نینه زه هراوییه

هه رچی چا وه پروانی هه یه تیاما هه لی گوژی و چۆر بێم کرد

ترسناکی قه ره بائگی ئەم مه خلوقه له عینه

له پینان خستوم و

منیش پییه کانم به خشی به ده ریا

ده ریاش له نیوان مه رگ و سه فه ردا دۆشداما وه

نازانی کامیان هه لپژیری

ئاو ئەرژا خه یالی خۆل.....

چ دڻشینه ئەم وه جدە
که مهولانا گەرد و تۆزی له شانی ئەتەکاند
چنگی خۆل له شارەزور دائەچلەکی
خەیاڵک له نوێژدا ئەبورایهوه
بههیهك چه میکی ئەپەراندوه و
زەردەپەری هەلنەگۆزی
که مهولانا تۆزی غەریبی له برژانگی ئەوه راند
خۆل خەیاڵتر له خەیاڵ
ئەستیرە کوزراوی کۆتەکردهوه
چ دڻشینه ئەم مهلولیه
ئەم هه مو مرواری گریانە
فرمیسکی خۆله و ئیمه نایینین
ئیمه پیمان گرت بو ئەوهی پی بنین به چاوی خۆل
ئیمه بهد مهست بوین شەقمان هەلدا
له ویقاری ئەو هه مو بی دەنگیهی خۆل
من هەلنایه م.....
چونکه نامهوی خودا به ته نیا جی بهیلم
حه په سانی من به دیار
هه لات هه لاتی ئەم مه خلوقه بی ئینسافه
که نازانن له چی هەلدین
دۆشدامانی من به دیار , زاوه زاوی ئەم گه وجیتیه وه
له پیی خستوم
ئاوا ئەرژا خەیاڵی خۆل.....

چ دل نشينه ئم ماله بى دەرگايه
باله خانديهكى جوانه , ئم سهرابه
ئه گهر نه عنا هه بى بيخوين
ده خيلتانيم , كه زاكيره ي دلويى بارانم لى ونوبى
زه حمه ته له گيژه نه ي ئم شه پولانه ي دهر يادا
هيچ حاصل كم
خه يالتر له خه يالى دلويى بارانى ونبوو
رو ئه چمه ناو
گريانى گه روى ده نكيك هه ناروه
خول و غوبارى سهر كه لاي ئو هه نارانه مه شه ميژين
ئى نازان
من دل لاي سه حرايه و
رو حيشم هه ر له لاي هه ناره كان جى هيشتوه
ئاوا ئه دوا خه يالى خول.....

واي چهنده بى مه عنايه
زه نيني بلويز له سه حرادا , به تايهت ئه گهر خول مه ست بيت
ئى خول.....
له كام كاسه يان شه رابت تيكر دوه
واهينده مه ستى , خوا ئه دره وشينه وه تيانا
چ وه حشه تيكه ياران
زاكيره ي خول له مالى - با - دا نه بى
ساكن نابى
- با - چاوى پر نه بى له خول
نهرمه ئاره قى ته ويلى گوليكي سه حرايه پى ناسرى
چ وه حشه تيكه ياران
گول له باخچه بفريني و سه رى برى و

به ديارى بينيرى بو يار.....

ئەى خۆل فېرت كردم
هينده به قولايى قهلايه كانا روچم
هيندهى نهماوه , دەستم بهر دلّم بكهوى
هيندهى نهماوه , دەستم
بهر گوى مهكمى دهريا بكهوى
واى دهريا خيانهتكي گهورهت كرد له باران
ئەو هات بو مالى تو كه چى تو كردت به ئاو , باران بونت لى سندهوه
وا خهريكه پيئه نيمه ناو وه جدى
دوو ده نك هه لوزهى مه ئوسه وه
وا خهريكه دەستم بهر غرورى پرته قالى ده كهوى
وا خهريكه دەم ئە نيّم به رومه تى
هه نارىكى دەمويل خويناوويه وه .